

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 213

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

6 de juny de 1925

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Cameros, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

Recordant els bons temps

—Encara es celebra solemnement la processó, gràcies a Déu. Però en el meu temps, el dia de Corpus les noies estrenaven els vestits més escaients.

—Vols dir que ara no ho fan?

—I què han de fer, infeliç! Com vols que estrenin vestits, si ara les noies no es vesteixen...

BENEDICCIÓ PONTIFICIA PER A LA NOSTRA OBRA

El President d'«Acció Popular» és rebut pel Sant Pare

El per tants títols benemèrit President d'«Acció Popular» i estimat amic nostre, Excel·lentíssim Sr. D. Ramon Albó i Martí, trobant-se a Roma amb motiu de l'Any Sant, ha tingut l'alt honor d'ésser rebut en audiència particular pel Sant Pare Pius XI.

Fou presentat al Papa pel nostre respectat Primat Emm. Sr. Cardenal Vidal Barraquer, i tingué el goig de poder escoltar dels llavis del Pontífex paraules d'elogi i d'encoratjament per a l'«Acció Popular» i obres que en ella es soplugen, entre les quals es compta de manera especialíssima la nostra CATALUNYA SOCIAL, ensems que una especial benedicció pontificia era concedida al benemèrit Sr. Albó, a les obres en què ell col·labora, entre les quals es compta «Acció Popular» i CATALUNYA SOCIAL, i a tots els que treballen i col·laborem també en elles.

Aquesta publicació que a fer bandera de la submissió al Soli de Sant Pere com a columna i fonament de l'Església ha posat sempre especial cura i delectança, avui rep de genolls la benedicció de S. S. Pius XI, i renova una vegada més l'adhesió al Sant Pare, com a fermança de manteniment de la direcció netament catòlica empresa.

Besem devotament els peus a Sa Santedat i agraïm al dilecte D. Ramon Albó la benedicció i l'encoratjament pontificis per mitjà d'ell obtinguts.

Dominus conservet eum...

CORPUS

El dia de Corpus la ciutat es vesteix de festa. Els balcons són endomassats i el cel té una blavor més intensa.

La llum que davalla del cel és tota daurada. Les orenetes i els falziots fan una gran xiscladissa damunt la ciutat plena de remors.

La gent passa pels carrers amb els ulls plens de llüessors i un somris a flor de llavis.

Oh! l'alegria del Corpus, d'aquesta festa tan nostra en què Jesús Sagramentat passa triomfalment en mig de les multituds enlluernades.

Passen els gegants amb els ulls immòbils i els infants els esguarden meravellats. El pas dels gegants els recorda els personatges de les faules i de les rondalles que saben fer coses meravelloses. Oh! qui pogués sojornar en aquest món de somni i de meravella!..

Quan el sol rodola damunt de la posta i damunt les muntanyes i dalt dels campanars hi ha un polsim d'or, surt la Custòdia de la Catedral i els vells carrers de la ciutat s'omplen de claror. Vibren els clarins i el poble flecta els genolls davant la divina majestat.

En aquells moments el cel és transparent i tan blau que hom diria que camineu submergits dins les aigües blaves d'un estany.

La primavera passà arran de muntanya amb el

mantell curull de roses i les ginesteres varen florir. I ara l'or de la ginesta caurà damunt l'or de la Custòdia i els camins seran perfumats. La ginesta com petites flames esgroguèides voleiarà a l'entorn d'Aquell que fa florir els rosers i somicar les fonts dins el silenci de les valls profundes.

D'aquesta festa, però, no n'hem únicament de copsar la part externa i anecdòtica. Si no estimem Jesús Sagramentat, és endebades que ens barregem amb les multituds que esperen el pas de la Custòdia.

Pocs són els homes que combreguen. No coneixen la dolçor del Pa de Vida, que fa fortes les ànimes. Com volem que dins l'esperit dels homes hi hagi una mica de claror si desconeixen el camí que mena al Sagrari?

Ja poden cercar el remei que guareixi els nostres mals que no el trobareu. Unicament Jesús Sagramentat ens donarà la pau que cerca la humanitat extraviada.

Sembla increïble que l'home refusi aquesta prova d'amor que Jesús ens dona humiliant-se en el sagrament de l'Eucaristia! Jesús es fa petit perquè nosaltres puguem arribar fins a Ell! Oh! misteri sublim! No vulguem que la soledat plani damunt el Sagrari. Enamorem-nos de Jesús. Sigui Ell el nostre Pare, el nostre amic i el nostre mestre.

J. C.

La gent d'ordre

Constitueix un tipus molt corrent en la nostra societat el d'aquest *home d'ordre* que tem qualsevol innovació i al qui interessin les qüestions dites socials no pas per la seva justícia intrínseca, sinó per la possibilitat de perturbacions de l'ordre que en un moment determinat poden produir.

Aquests *homes d'ordre*, que quasi sempre coincideixen amb homes de vida plàcida als quals no manca el necessari per a un bon viure, és a dir, gent que gaudeix d'un bon *passament*, com diuen en son llenguatge ben peculiar i característic, acostumen a pertànyer a totes les classes socials, però potser són més abundants entre la classe mitja de la nostra societat. Són gent enriquida pel treball, que amb el seu esforç han arribat a obtenir una situació dins la societat o que han trobat ja un negoci en marxa que ells no han hagut de fer més que continuar; gent que s'ha rodejat de comoditats i que ha sabut fer-se una vida tranquil·la i casolana amb alguna exhibició de tant en tant. El seu desig és avençar un pas més cada dia, i el seu ideal està, generalment, en aquells llibres de comptabilitat que anyalment acusen petits o grans augments. La seva vida, amb un bon parament de casa, amb tot el necessari per a una *aurea mediocritas* en el sentit ample en què avui cal entendre aquesta, una bona poma per a la set i un negoci o una carrera en marxa o unes propietats de bon rendiment, es tanca entre les quatre parets de tot això i acostuma a donar poca o cap importància a ço que resta fora de casa. La vida pública, per ells, no és més que un apèndix de la vida privada a la qual, com a màxim, porten una migrada col·laboració en diades electorals i sempre amb la bona intenció que triomfi la gent d'ordre, encara que els ideals d'aquesta puguin ésser un xic desordenats.

* * *

No podem dir mal d'aquesta gent. Sobretot a Catalunya constitueix aquesta classe social un dels estaments més importants de la nostra vida col·lectiva. Aquestes generacions de petits industrials, de petits comerciants, de modestos propietaris i rendistes, han estat manta vegada el fonament social del nostre progrés econòmic. Encara avui aquesta classe mitja de Catalunya ve a formar el nucli de la seva força vital, ve a ésser l'estoig en què es guarden moltes virtuts racials i és, en definitiva, la classe que serva amb més escrupolositat les tradicions de la terra. No serem pas nosaltres qui, doncs, des del nostre punt de mira pretenguem minar el prestigi d'aquesta classe social.

Però és clar que tota exageració fóra en aquest punt perillosa. I si mai pot dir-se que aquestes classes socials, el mèrit de les quals acabem de ponderar, han patit caigudes tristes, és ara amb motiu de l'enriquiment de la post-guerra. Aquests industrials i comerciants convertits de cop i volta en magnats de la nostra economia (i no pas sempre per propis mèrits), aquests rendistes les rendes dels quals han triplicat, aquests petits homes de negocis que han acumulat diners en gran, al

mateix temps que pujaven en fortuna han baixat en moralitat, s'han afeblit en religiositat i han decaïgut en llur paper de sagrari de les tradicions del nostre poble. El vici i l'afany de l'or els ha corsecat un xic, i avui no són més que aquella gent d'ordre que hem començat descrivint. El seu afany és l'or; el seu ideal un eixamplament de negocis; la seva dèria l'ordre necessari perquè la seva vida econòmica no sofreixi desviaments de la normalitat.

Es clar que de vegades la justícia pateix; és clar que els ideals s'esmoreeixen; és clar que la vida espiritual s'afebleix fins a punts inversemblants. Però, si l'ordre es conserva, tot pot donar-se per ben esmerçat! I així, aquella classe mitja tan forta, tan vigorosa en virtuts de treball i tan seriosament religiosa i moralitzada, esdevé un producte híbrid, absolutament infecund.

I el que més tristesa porta és el considerar que aquesta gent d'ordre es creu complir amb el seu deure sacrificant-ho tot a aquest ordre material, fins els més alts interessos espirituals, i arribant a l'extrem inversemblant d'establir una sinonímia entre home d'ordre i catòlic.

La qual cosa, francament, ja és un xic menys tolerable.

A propòsit d'això, escolteu una anècdota que tradueixo d'un diari:

"El nostre amic de la tertúlia del cafè ens va fer aquest argument:

—El feixisme no serà una solució cristiana, ja que En Mussolini té més d'emperador filòsof i pagà que no pas de Sant Pare de l'Església. Però cal ajudar-lo perquè és el puntal de l'ordre. Què pot venir darrera d'ell? El bolxevisme amb els seus horrors...

Nosaltres li hem respost:

—Els deixebles del bon Jesús no van opinar així quan en nom de la llibertat i la justícia van socavar el soli dels Cèsars, *feixistes* del seu temps. També aquells Cèsars eren l'encarnació de l'autoritat, de l'ordre, de la riquesa, de la llei. També la cultura, la meravellosa cultura romana estava vinculada en el soli despòtic. Si aquest es tombava, era fàcil preveure el que vindria després: els bolxevistes del temps, els bàrbars del Nord i d'Orient, Atila, Alaric... La mort de la cultura, de la riquesa, de la propietat; la nit bàrbara de l'edat mitjana. I davant d'aquesta perspectiva, Sant Pere i Sant Pau no van dubtar. El deure, primer, era combatre els Cèsars impius i llibertins. I l'esdevenidor el deixaven en les mans de Déu. Els senadors, els patricis d'aquella època, deien als cristians: —Esteu facilitant el triomf dels bàrbars; esteu desmoralitzant les legions; esteu destruint l'ordre social. I els cristians responien: —Sabem que condemnant la iniquitat, servim a Déu".

Quan el conflicte entre la justícia i l'ordre es presenta, de quin costat cau la nostra gent d'ordre? Molt temem que del costat del segon; això sí, amb les distincions corresponents perquè la primera no pateixi massa de la desfeta, almenys en les seves consciències amplíssimes...

La Internacional i sa trencadissa

No ve la ira de l'autor de la fulla en cyclostile publicada per la Secció Permanent (1) de què jo hagués gosat dir — equivocant-me, ho confesso — que la *Unió Internacional dels Partits Socialistes* era una Internacional distinta de les altres citades en nota al peu de mon article del 4 d'abril, on passava llista de *vuit*, la qual quedava, rectificat el meu error, reduïda a *set*. La ira de la Secció Permanent era perquè jo “amb to despectiu, inspirat en el més negre sectarisme, deia que *n'hi han vuit per a triar*” perquè “el company Rucabado a l'escriure aquesta relació, ultra demostrar la seva mala fe o la seva ignorància, es devia inspirar en el sentit d'aquella frase imbècil que no fa gaire es va escriure sobre les pàgines d'un diari català, que avui dia d'Internacionals obreres se'n troba una a cada cantonada”.

Rectificaré la meua errada declarant que de la lectura de l'*Annuaire du Travail* de 1923 (publicació comunista) — que en redactar jo la nota accessòria sols havia fullejat, *prevenint* textualment que: “avui dono els noms i un altre dia en publicarem una notícia més detallada” — resulta que en efecte la *Unió Internacional dels Partits Socialistes* sobrava en la meua nomenclatura perquè ja estava designada amb un altre nom. Amb quin? De quina altra Internacional és duplicat o equivalent aquell títol? Llec de mi, he ensopegat, per manca d'informació o sobra d'ignorància o de *mala fe*, segons em diuen. Però vet aquí que resulta ara que l'informadíssim, sapientíssim i de boníssima fe autor del cyclostile... ensopega també! Ensopega i cau en errada, com nosaltres perdonam.

“El company Rucabado per ignorància o per mala fe (això m'ho diuen dues o tres vegades a la fulla) presenta com a dues Internacionals diferents la *Unió Internacional dels Partits Socialistes* i la *Segona Internacional* que com acabem de veure són la mateixa cosa”. Això de: “com acabem de veure” és una frase vana. Que la Segona Internacional sigui una unió de partits socialistes és una cosa. I altra cosa és que el títol concret i definit *Unió Internacional dels Partits Socialistes* equivalgui a la Segona Internacional, la qual equivalència, ai, company, no és certa.

Sento molt haver de fer ruboritzar ara el camarada autor del cyclostile. La *Unió I. dels P. S.* i la *Segona Internacional* NO SÓN la mateixa cosa. La *Unió Internacional dels Partits Socialistes* no és la Segona Internacional, sinó la *Internacional de Viena*, dita també *Internacional 2 1/2*. Ho trec de l'*Annuaire du Travail* de 1923, del voluminós i documentadíssim llibre editat per *L'Humanité* de París (publicació gens reaccionària em penso, i que segurament els camarades de la Secció Permanent deuen conèixer).

A la pàg. 22, textualment s'hi llegeix: “Toute une série de partis qui sortirent de la IIe Internationale

(1) Per a abreujar designarem amb aquestes dues paraules la Secció Permanent d'Organització i Treball del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria. El lector curiós trobarà el text del cyclostile in *scrit* a *Justícia Social*, núm. 77, 18 abril.

le mais se refusèrent d'entrer dans l'Internationale Communiste constituèrent une “*Union Internationale des Partis Socialistes*” communément appelée l'Internationale 2 1/2, parce que dans toutes les questions elle oscille entre la II et la III Internationale”. Més avall, l'anuari consagra un capítol sencer dedicat a L'UNION INTERNATIONALE DES PARTIS SOCIALISTES (pàgs. 34 a 37) i allí trobaran, detalladíssimament i abundantment documentada, els companys de la S. P., l'explicació de la identitat de la U. I. P. S. no amb la Internacional II, sinó amb la Internacional II 1/2, o sigui amb la que ha estat també anomenada *Internacional de Viena*.

Però què hi fa!, dirà aquí la Secció Permanent. Que la U. I. P. S. sigui la I. núm. 2 o la I. número 2 1/2, el cert és que “la Internacional 2 1/2 de què parla el senyor Rucabado ja fa quasi dos anys que no existeix. Informi's, informi's, el camarada Rucabado”. El camarada Rucabado s'informa, doncs, altra vegada, i vet aquí el que troba:

Que, efectivament, la *Internacional 2 1/2* no existeix. (Mig confesso aquest mig pecat que no m'acabo de convèncer que sigui pecat veritable).

I que... oh vergonya, en la qual hem incorregut alhora l'autor del present article i l'autor del cyclostile, és a dir tant el llec com el tècnic en aquesta àrdua i laberíntica qüestió: la *Internacional Segona*, que en el cyclostile es dona per viva i vigent, *no existeix tampoc!*

Al Congrés d'Hamburg, en el qual segons diu la S. P. “es fusionaren la Internacional de Londres amb la de Viena”, és a dir, la Segona amb la 2 1/2, resulta que succeí quelcom més que fondre's la 2 1/2 amb la Segona (2). En realitat ço que passà a Hamburg va ésser el crear-se una *Internacional nova*. “Depuis les derniers jours du mois de Mai nous avons une nouvelle Internationale socialiste”, escriu Max Turmann al *Correspondant* del 25 de juny de 1923 (3). I més avall: “L'Internationale qui a vu le jour à Hambourg... a pris le nom d'Internationale socialiste des travailleurs”. I afegeix “dans la pensée de ses promoteurs elle doit complètement se substituer aux Internationales 2 et 2 1/2 [subratllo jo]. Adler, el seu president, n'ha parlat no pas com la continuació de la Internacional Segona, sinó com una de nova: “La nouvelle Internationale, a-t-il dit — sera non seulement un instrument pour les tâches du temps de paix, etc.”. I a seguit d'això reporta, la font que m'informa, el mal averany que Zinovieff ha fet de la nova Internacional, averany que a mi i als lectors farà molta gràcia i em sembla que a la Secció Permanent molt poca. És tret del *Bulletin Communiste* del 28 juny 1923 (4) i diu el

(2) Altra qüestió a escatir tan espinosa com el nombre i la numeració és la *residència* de les Internacionals; el cyclostile parla de la Internacional de Londres, volent designar la Segona. Però l'*Annuaire du Travail* diu que el Comitè Executiu de la Segona, des de 23 novembre 1921 resideix altra vegada a Brusselles (pàg. 32).

(3) *Documentation Catholique*. 1923. Vol. II. Cols. 677 i 678.

(4) Reproduït a la *Documentation Catholique*. Ibidem. Col. 678.

famós capítol bolxevista: "La fusió de les Internacionals 2 i 2 1/2 no farà més que donar pressa a llur desagregació. No hi ha més que una Internacional autèntica: la nostra". (Vol dir l'anomenada Tercera).

Però si el nombre d'Internacionals, l'elevada llista de les quals tant indigna la S. P., baixa de 8 a 6 després d'eliminada la U. P. i d'absorbides per la nova d'Hamburg la de Londres (o Brusselles) i la de Viena, vet aquí que torna a pujar quan en matèria d'Internacionals de Joventuts socialistes, ultra la de Joventuts Comunistes — que deu ésser una entitat amb personalitat pròpia i no una simple secció de la Tercera Internacional, com diu la Secció Permanent, des del moment que segons l'*Annuaire du Travail* (p. 47) remunta la seva existència a una conferència tinguda a Stuttgart l'any 1907 (5) havent-se adherit a la Int. de Moscú, al Congrés de Berlín 1919) i ultra la Internacional de Joventuts Socialistes que el cyclostile reconeix existent "com a Secció de la Internacional Socialista Obrera de Londres" (ço que faria pujar la llista de 6 a 7) — descobreix hom encara, no menys que altres tres Internacionals de joventuts socialistes: la "Unió Internacional de Joventuts Socialistes" i una "Unió de joventuts [socialistes] independents", ambdues amb seu a Berlín, i parla oi més l'*Annuaire du Travail* d'una *Internationale des Jeunesses* de Viena, que comprèn les *Jeunesses ouvrières* d'Austria i altres països amb un efectiu de 30.000 membres. (I puja la llista, així, de 7 a 10, però posem-ne 9, prevenint-nos pel cas de duplicat de nom o pel de posterior unificació).

Però ja sé jo que en arribar aquí la Secció Permanent esclatarà de bell nou. El meu gros pecat — aquest sí que no el reconec ni el confesso — és l'haver dit jo que n'hi hagués tantes d'Internacionals per a triar.

"Des del punt de vista sindical, que és el punt de vista que ens interessa a nosaltres — diu i subratlla la S. P. — les dues tendències del moviment obrer compten també amb dues organitzacions diferents:

"La tendència moderada està representada per la Federació Sindical Internacional, el Secretariat de la qual radica a Amsterdam [...].

"La tendència radical està representada per la Sindical Internacional Roja, la qual està centralitzada a Moscú".

Així, doncs, segons la S. P. solament són dues les organitzacions que podien oferir-se a la incorporació de la Federació de Dependents de Catalunya com a sindicat: Amsterdam i Moscú.

Però a seguit ella mateixa reconeix que hi ha una Internacional Sindical Anarquista, o sigui l'*Aliança Internacional de Treballadors* (6). Sinó que... "no té absolutament cap força. Creiem — afegeix — que n'hi ha prou amb dir que un dels elements principals d'aquesta són els Sindicats Unics de Barcelona". Ai, camarades de la S. P., ai, si us sent En Pestafia! M'agradaria tenir temps per a fer una nota marginal, que seria deliciosa, comparant aquestes paraules de la S. P. escrites l'abril de 1925 amb les

que trobaríem a la col·lecció de *Lluita* mentre s'estava desenrotllant la vaga de transports de 1923.

Però digressions fora, i que consti que resulta de l'inventari fet per la Secció Permanent que les Internacionals per a escollir són tres i no dues. Què hi fa, dirà la S. P., si no són les vuit que dèieu ni les nou que esteu dient encara? Es cert que la Secció exclou d'un cop les Internacionals dels partits socialistes (la 2, la 2 1/2, la 3, la d'Hamburg) i les de les joventuts socialistes, i no considera admissible que es presti a la incorporació dels dependents catalans federats altra mena d'Internacionals que les Internacionals sindicals.

Molt bé, però llavors per què omet la S. P. la *Internacional Sindical Cristiana*? Per què no posa al balanç del "moviment obrer internacional" la Confederació Internacional de Sindicats Cristians d'Utrecht?

Jo no n'havia parlat, jo no l'havia posat a la llista del meu article del 4 abril, perquè es feia qüestió solament d'internacionals socialistes. Però la Secció Permanent, que vol donar-me una lliçó i pretén esgotar la matèria i desenrotllar en les seves quatre fulles de cyclostile la totalitat del moviment obrer amb tots els seus aspectes, incloent-hi el cooperatiu (que cap relació no veig que tingui amb el candent assumpte que es debat) no podia ni devia ometre l'organització internacional dels sindicats d'obriers cristians.

Quan es comença per dir amb to de càtedra: "el moviment obrer internacional es divideix en tres grans aspectes que es complementen i harmonitzen els uns amb els altres: polític, sindical i cooperatiu" no es pot deixar d'esmentar, sots pena de quedar incomplet i inharmònic el quadro, l'existència d'una Internacional sindical cristiana.

Ignora la S. P. que a partir del Congrés tingut a La Haya l'any 1920, a iniciativa de les associacions obreres cristianes holandeses, es va fundar la Confederació Internacional de Sindicats Cristians, el *Bureau* de la qual resideix a Utrecht, que compta amb un efectiu de més de 3.000.000 de membres (7), i que entre les diferents Internacionals professionals que la componen hi figura la d'Empleats amb un efectiu de 576.000 membres?

Però encara respondrà la Secció Permanent: — Amb tot i la d'Utrecht, rendiu-vos, camarada, que a la fi obligat us veieu a escurçar el guarisme de tantes Internacionals per a triar, perquè reduït està l'índex als organismes sindicals, sobrant-hi els organismes polítics i les joventuts, que per a ponderar la divisió de les forces internacional socialistes hi afegieu!

I contestaré jo: — No em rendeixo. No oblidéssiu, companys, que les Internacionals II, III, II 1/2, sarcàstic ròssec de la difunta I, porten un nom d'eloqüència insuperable: "Internacionals OBRERES". Per quina causa, amics meus, existint unes internacionals obreres, han d'existir també unes internacionals sindicals? Es que el concepte "obrer" no està sobreentès en el concepte "sindicat"? Per quina causa misteriosa l'*Associació Internacional DELS TREBALLADORS*, fundada per Carles Marx, i les seves filials II, III, etc., són estimades organismes polítics, havent estat necessari crear al costat d'aquests

(7) Dades del *Compte-rendu* del Congrés tingut a Innsbruck en juny de 1922.

(5) I què com més que simple secció deu ésser quan va celebrar a Moscú l'any 1921 un Congrés internacional amb assistència de 150 delegats representant 20 països, 48 federacions i més de 800.000 membres. (*Annuaire*, p. 48).

(6) "Aliança"? Nosaltres hem llegit damunt el seu òrgan adherit *Solidaritat Proletària*, el mot "Associació"!

uns organismes *sindicals*? Qui garanteix que demà no comenci una nova sèrie d'Internacionals que es distingeixin amb el terme *proletàries* o amb qualsevol altre sinònim, que arreconi les unes i les altres? (8).

(8) A remarcar que la nova Internacional sindical anarquista porta el mateix nom que la primitiva de Marx: *Associació Internacional dels Treballadors*, com volent donar a entendre que n'encarna el veritable sentit.

Sí, camarades, la filosofia i la història de la Internacional i de sa trencadissa són la filosofia i la història de l'eterna *divisió obrera*, resposta irònica de la realitat humana a la divisa de Marx que és el sofisma sintètic de la Babel socialista: "*Proletaris de tots els països: uniu-vos*".

R. RUCABADO

Criterion

Estava assabentat de l'empresa d'un cenacle selectíssim de filòsofs catalans d'empendre la publicació d'una revista de filosofia. Heus aquí que l'anunci m'ha colpit. I en passar per davant la llibreria, una revista material, he vist arrencada la primera mostra. Amb inquietud havia passat per davant, sense entrar, tres o quatre vegades. La consciència em remordia. Ultimament he entrat i he demanat un exemplar.

Exemplar bellíssim. Edició definitiva. Superació de totes les revistes d'alta cultura catalana. *Criterion*, revista trimestral de filosofia, honora la nostra cultura.

Cent quaranta quatre planes de text, amb el següent sumari: La primera revista catalana de Filosofia, pel P. Miquel d'Esplugues. — La decadència actual de la Filosofia, per P. J. Puigdessens. — La "Theologia Naturalis", per C. Montserrat. — Les Escoles Dominicana i Franciscanes en "Lo Somni" de Bernat Metge, per P. Mr. Bordoy. — Posició de Ramon Lull en el problema de l'eternitat del món, per J. Tusquets. — Butlletí d'Història de la Filosofia Medieval, per P. B. Xiberta. — Crònica De Congressu Philosophico Thomistico.

Els catòlics de Catalunya estem d'enhorabona. De mica en mica, la tasca es va fent, silenciosa, però formidable. CATALUNYA SOCIAL, *La Paraula Cristiana*, *Criterion*, heus aquí tres forces i tres etapes.

Saludem amb joia l'aparició de *Criterion*. L'escola filosòfica catalana, de la qual els redactors del nostre setmanari són modestos deixebles, ha trobat l'eina més formidable que se li pogués donar. CATALUNYA SOCIAL ofereix a la novella revista tot el seu entusiasme. Entusiasme que coincideix amb la iniciativa d'inaugurar durant el pròxim curs acadèmic una càtedra de filosofia a "Acció Popular", on cal recordar que fou celebrat amb un solemne acte el Centenari de Sant Tomàs, organitzat per la Federació Catalana d'Estudiants catòlics i amb la cooperació dels senyors Jaume Raventós i Francesc Manich.

La jornada de treball en el comerç

Mantes vegades n'hem parlat d'aquesta qüestió. Després de molts anys veiem que les dues hores que es donen als dependents per a dinar, s'han augmentat a dos i mitja en el comerç bancari.

No n'hi ha prou.

Almenys han d'ésser tres hores: d'una a quatre.

Haurem de tornar a repetir les raons que abonen aquesta petita però necessària concessió, o modificació, millor dit?

Adhuc fent ús del Metropolità, infinitat de dependents de comerç esmercen la meitat d'aquest temps anant i venint. Què els queda per a descansar i dinar, o fer un xic de migdiada? Cinquanta o seixanta minuts.

I és possible menjar amb repòs i complir amb els preceptes higiènics més elementals de la digestió comptant per minuts el temps que s'esmerça en menjar?

Es del tot impossible.

I d'aquesta impossibilitat feta possible menjant a corre-cuita i corrent abans i després de menjar, se'n deriven infinitat de mals del païdor i d'altres vísceres, com prou bé ho saben els metges i apotecaris que d'aquestes malures del païdor principalment viuen.

Jo he estat company d'una pila de dependents que començaren la carrera comercial plens de salut i en pocs anys s'han envellit per aquest mal del païdor que, a la llarga, costà la vida a un d'ells.

Ara mateix, un altre company meu ha hagut de posar-se seriosament a règim a causa d'aquesta plaga, i el que primer li ha ordenat el metge és que descansi una hora al llit després de dinar.

Post prandium dormire, ordena una sentència hipocràtica, i amb dues hores, ni amb dues hores i mitja, no es pot dinar higiènicament.

A mi em sembla impossible que molts amos que han estat dependents no es recordin d'aquesta greu deficiència de la jornada mercantil; deficiència que també la sofriren i censuraren al seu temps.

I també em sorprèn que les entitats mercantils no se n'hagin preocupat mai.

Tan poca importància té, no ja la comoditat, sinó la salut, d'aquest innombrable estol de joves que donen vida i riquesa al nostre món mercantil?

CANTACLAR

UN DEÇA D'ESCRITORI

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

Hipocresia? Fariseisme?

No es cregui que el títol que encapçala aquestes ratlles vulgui significar quelcom que no s'avingui al caràcter i criteri de CATALUNYA SOCIAL, sinó ben al contrari; però sí que volem cridar l'atenció damunt fets que havem presenciat, fets encoratjadors i aconhortadors a judicar per les aparences i manifestacions externes i que traslladats a la vida quotidiana de relació, a la vida social i a la de família, i fins a la individual, veiem i constatem que per desgràcia nostra tot o quasi tot és oripell, tot o quasi tot és en certa manera apoteòsic i superficial, i mentre en certs actes públics i alguns de privats alguns fariseus es volen fer passar per catòlics, apostòlics i romans, en altres actes individuals i fins col·lectius, obren com podrien obrar els pitjors dels nostres adversaris amb el seu exemple poc edificant.

Estem voltats de l'esperit del mal i actuem en un ambient mefític, corruptor i pagà; i pena i vergonya fa dir-ho, seguim aquest corrent corruptor i pagà, no demostrant amb res que sigui ostensible, establir una divisòria entre la vida del món i de la matèria, amb la vida de l'esperit i la presència de Déu, rector que deuria ésser de tots els nostres actes.

I així, continuament i en eterna paradoxa, anem vivint amb plena consciència dels nostres actes, no recordant-nos que som tan fills de Déu i de la santa mare l'Església, al matí com a la tarda com a la nit.

Barrejats amb el món, seduïts per la concupiscència de la vida material, no tenim cap escrúpol de participar de tota la malvestat humana i procurant amagar els sentiments interns per a poder actuar de la manera que més els plau.

El lector veurà confirmat ço que dic parlant únicament de Barcelona.

Aquesta quaresma passada aparegueren en els portals de totes les esglésies de Barcelona uns cartells o anuncis de les tandes d'Exercicis Espirituals que es donarien a les esglésies i capelles de la ciutat. M'entretinguí un dia a comptar-los, però no recordo el nombre exacte, encara que crec que foren 136 tandes de sermons, de durada vuit dies cada una, sermons, meditacions i propòsits encaminats a la reforma individual dels nostres costums, posant-los en harmonia amb les nostres creences i aspiracions.

Però ara pregunto jo: Calculem que han passat per aquesta reforma cinquanta, seixanta, cent mil catòlics, potser més. S'ha notat a Barcelona la influència que en els costums públics haurien hagut de tenir aquests cinquanta, seixanta, cent mil catòlics?

Lector amic, fes tu mateix la resposta i convindrà amb mi que ben poca cosa s'és observada.

Passem a l'ensenyament. No tinc el cens escolar de Barcelona, però si tenim en compte la munió de col·legis religiosos establerts a Barcelona que funcionen, alguns milenars de nois i noies reben la instrucció, l'educació i la formació catòlica; i aquesta instrucció i aquesta educació i aquesta formació, men-

tre les parets del col·legi la tanquen, és una; un cop les portes s'obren, n'és una altra.

Barcelona ha presenciat no fa molts anys una imponent manifestació de dones catòliques. les veírem passar més de dues hores, ardides, sense es-paordir-se de la fera revolucionària aleshores imperant; un subjecte que a prop tenia, em va treure del meu apoteòsic èxtasi en contemplar aital esplendorós acte, amb aquestes punyents paraules: "Aquestes dones, aquestes noies, aquestes senyores, deuen ésser bordes; puix del contrari, si tenen pares, si tenen germans, si tenen fills, no es comprèn com consenten que amb tota llur influència, que en tractar-se de la dona és infinita, deixin governar els anticlericals i llurs aliats i no guanyin les eleccions".

"Si a casa de cada una d'aquestes dames poses-sin a contribució l'enginy, seguí dient, que posen a obtenir l'assentiment del pare, de l'espòs, del germà, per a adquirir un capell de moda, un vestit i mil altres capricis, jo creuria en el gest d'aquestes dames".

Realment tenia raó aquell subjecte anticlerical, i la seva lògica no tenia rèplica. M'arribà a l'ànima i encara que han passat molts d'anys me'n recordo avergonyit, puix ara diria poc més o menys el mateix i potser corregit i augmentat.

Fa uns deu anys em trobí a Lourdes el dia de Sant Lluís, rei de França. Dos cents trens en l'estació, 100.000 francesos, 2.000 malalts, els nostres ulls presenciaren dues miraculoses curacions constatades pels metges. Fora de Lourdes, un ministre, l'any abans de la guerra, volia apagar les llums del cel. Els 100.000 francesos aplegats a Lourdes també eren bords, no tenien cap influència social dins la França, ni els miracles que es presenciaven contribuïen a fer més viva la fe i el proselitisme social.

I tornant a Barcelona, la Barcelona catòlica, la que emplena el temple de Déu al matí, deixant-lo buit a la tarda dels dies consagrats a Déu, aquells versos de mossèn Cinto em vénen sovint a la memòria:

*Per tot se troba el coliseu poc ample
i és ai! desert l'altar.*

La soledat regna vora el sagrari, prop d'aquell bon Jesús que hauria d'ésser el centre dels nostres amors.

Les obres de caritat moren d'asfíxia, les conferències de Sant Vicens de Paül, la visita hospitalària, l'ensenyament de la doctrina de Crist, les obres d'apostolat, de germanor ciutadana i d'amor al proïsme, es decandeixen per manca de vocacions. L'esperit del mal s'infiltra arreu suaument i continuament; allò que ahir era escandalós avui sense vergonya ni rubor es tolera sense protesta.

On és l'esperit cristià? On els catòlics? *Dies irae, dies illa!...*

J. GUILERA VILLARREAL

Aquest número ha passat per la censura governativa

La força dels ideals

En tots els pobles d'Europa veiem flamejar banderes de combat. Els homes lluiten per a fer triomfar llurs ideals. Espanya és tal volta l'únic país del món damunt el qual plana un quietisme i una indiferència aclaparadors.

La majoria de la gent no té altre obsessió que viure folgadamente. Parlar d'ideals és una cosa que fa riure. Els ideals són cabòries dels homes que actualment viuen a l'ostracisme. Ara no tenim plantejat altre problema que el de la vida material. Si trepidessin totes les màquines productores i amb el treball s'obtinguessin bons guanys, Espanya seria un paradís.

No us fa pena veure la indiferència de la nostra gent per aquells problemes transcendents que un dia o altre s'hauran de resoldre indefectiblement? No us entristeix veure que són tan pocs els que porten dintre una vibració espiritual?

Certament que hem de voler que hi hagi pau i que hi hagi ordre, però no la pau dels cementiris. Hem de voler un pau basada en la justícia i no únicament en la força.

Algú potser objectarà: No és preferible que ressoni en tot el país una sola veu i que les altres emmudeixin? Per què haveu de lluitar, si ara regna una pau que allunya fins les possibilitats de la polèmica i del diàleg?

Certament que seria admirable que hi hagués una compenetració absoluta entre tots els homes i que portessin a dintre la flama d'un ideal que fos comú a tots els pobles, però aquest miracle no es realitzarà mai.

Cada home té una concepció especial de la vida. Si l'home fos únicament argila podríem aconseguir una unanimitat absoluta, però com que porta a dintre un esperit, aquest no acceptarà mai una concepció materialista de la vida. Plantegeu un problema viu entre els catòlics que accepten íntegrament totes les veritats dogmàtiques, i veureu com es dividiran de seguida. En matèria opinable és impossible obtenir una unanimitat absoluta. I cal que succeeixi així. Si l'home en matèria opinable no té dret a pensar de la manera que més li plagui, tant se val que li arrabasseu les ales del pensament. De què ens servirà tenir intel·ligència i esperit, si voleu establir una sola ideologia per a tots els homes?

Una de les coses que m'indignen més és el poc respecte que es té a les idees d'altri. És natural que l'Església, que és la depositària de les veritats eternes que han estat revelades per Déu, ens assenyali el camí que havem de seguir; però quin dret tenen a coaccionar-nos aquests senyors que s'esforcen a imposar-nos la seva pròpia ideologia? Amb quin dret creuen ells que les seves idees són les millors? Per què tenen la petulància de declarar-se intangibles?

Si fullegem les pàgines de la història, veurem que han passat moltes coses que semblaven indestructibles. El món camina i ai d'aquell que vol aturar-se i tornar enrera. No es pot viure en el

segle XX com es vivia en els temps medievals. Hi ha drets que s'han obtingut vessant molta de sang.

Si Déu ens ha donat intel·ligència, és que ens reconeix el dret de pensar. Que no ens neguin, doncs, els homes allò que ens reconeix Déu.

Moltes de vegades els defensors de l'ordre són els fomentadors del desordre. No hi ha res més perillós que l'odi s'acumuli en el cor del poble.

No pot durar aquest quietisme i aquest ensofiment aclaparador. Cal que vibrin els esperits i que els homes s'acoblin a l'entorn d'una bandera honrada.

El comunisme s'estén arreu d'Europa. En els pobles on hi ha grans sectors d'opinió fracassa, i triomfa allà on no troba resistència. El comunisme no avançarà on trobi un ideal col·lectiu. No és la força la que ha de combatre aquesta doctrina que pretén donar una nova estructuració als pobles, sinó la flama d'un ideal. Un poble sense ideals col·lectius, encara que estigui armat fins les dents, serà vençut. Les idees tenen més força que les armes.

Tenim la completa seguretat que el comunisme no prosperarà ni a França ni a Anglaterra perquè existeixen organitzacions poderoses que el faran fracassar. En canvi, què succeiria si el comunisme s'estengués a Espanya? Quines fortes organitzacions tenim per aturar l'escomesa comunista? No el veiem el perill de la desorganització? Qui pot negar que avui totes les forces polítiques i socials estan desorganitzades? Cal crear grans partits que actuïn a base d'ideals, i no a base d'interessos. Hem de combatre la ficció i la mentida.

La societat necessita nuclis organitzats que siguin un mur de contenció a les idees dissolvents. Ha estat una forta equivocació combatre la política en general.

Havien d'ésser bandejats de la política els polítics prevaricadors, però no aquells que havien actuat honradament. Les masses necessiten cabdills. Una multitud sense cabdill és una torrentada que en comptes de fertilitzar els camps els devasta. En canvi, quan al davant hi ha un home honrat que la guia, la seva força pot ésser molt profitosa.

Espanya no caminava cap a la decadència i la ruïna perquè tenia massa polítics, sinó perquè en tenia pocs. Si hagués tingut veritables polítics, no hauria arribat a un nivell tan baix. Són els grans estadistes els que salven els pobles. Tantdebon tinguéssim uns quants homes amb veritable temperament de polític!

Blasmem la política de capelleta, aquella que únicament serveix per afavorir els amics, però no l'alta política que és la que engrandeix els pobles.

Quan un poble té grans polítics, vol dir que té grans sectors d'opinió que els segueixen, i un poble que té ideals resisteix totes les sotragades per fortes que siguin.

J. CIVERA I SORMANI

Flames de juny

Si l'esclat de primavera i la devoció popular ens sems donaren al mes de maig, en una graciosa i lògica confusió, el nom de mes de Marià i mes de les flors, podríem gosar dir que el mes de juny, en un doble sentit natural i místic, és el mes de les flames.

Flaire i color fou la nota típica del mes de les flors, del mes de Maria, flor del camp i lliri de les valls; escalf i llum diríeu que irradia pel cos i per l'ànima el mes de les fogueres dedicat al Sagrat Cor, rosa d'amor en mig de les flames.

Les diades cristianes que el juny té de més relleu i fins tot el mes sencer, per la seva dedicació piadosa, porten la idea de flama i de llum.

En la nit meravellosa de Sant Joan, la nit regina de les nits d'estiu, com la nit dolça de Nadal ho fou de l'hivernada, llengotegen arreu arreu les fogueres tradicionals mentre a llur voltant la mainada sardaneja i el guspireig de les flames inquietes s'enfila cel amunt com un torterol de bolves enceses que en processó se'n van a veure les estrelles germanes. I en apagar-se les fogueres prenunciant, alboreja la diada del Baptista, aquell vivent austeríssim del desert que duia en la seva pell la morenor de totes les soleiades i feia sentir per l'arenal de les riberes, com una serp xisclant en l'hora calda, la seva veu comminant a penitència. La llengua del Baptista és un dardell de foc que aclareix el seny tenebrós dels jueus oblidadissos i recrema ensems amb anatemes l'obstinat enduriment dels tossuts maliciosos. Precursor del Messies, Sant Joan Baptista, flama de juny.

En molts indrets, en la nit de Sant Pere, com en la de Sant Joan, dansen ací i allà les clarejants fogueres. La festa doble dels dos apòstols cabdals escaientment ve precedida de les flames simbòliques. El cap de l'apostolat, vora l'escalforeta temptadora d'un foc reconfortant en la nit freda, negava triplement el Mestre; i al punt a dintre l'ànima la flama viva del penediment, consumidora de pecat, li sobreixia pels ulls avergonyits plorant llàgrimes roents tal com guspises. I d'aquell foc pur del dins venia

l'ardència de l'esperit intrèpid que cremava amb les acusacions fulminants de les seves prèdiques la perfídia malèvola dels deïcides. Semblantment, de la claror llampeguejant d'un foc del cel vingué a l'Apòstol dels gentils la ceguera benastruga de la seva pagana follia, i l'ànima convertida, abrandada, en la pira immensa del zel de la divina glòria, fou, en la seva predicació múltiple i extensa, una llum regenerant, un estel magnífic de resplendors perennes. Fogueres de Sant Pere i de Sant Pau, flama i claror: flama d'un verb que saludablement increpa, claror d'eterna veritat d'unes epístoles luminoses.

I en la gran festa de les festes, la de Corpus Christi, la flama i la llum hi són també connexes. L'Hòstia santa en la custòdia és com un sol. Digué el poeta que pels voltants de Corpus floreixen als serrats i a les cingleres els ginestars com un altar de ciris de natura; devora el Sagrament, a dins els temples i en l'esplendent processó, Jesús Pa, és tot voltat de flametes devotes; guarneix en molts de llocs la magnífica custòdia un pom de clavells encesos; i pertot una boirina joganera i flairosa puja del caliu que, com un cor, els encensers mantenen. Festa de Corpus Christi, festa de flama i de llum.

He vingut a calar foc a la terra i quina cosa vull sinó que se n'abrandi? Això digué Jesús tot Cor, tot amorosa flama. I en aquest mes de juny en què la pietat catòlica considera atentament la caritat del Cor diví i els seus infinits anhels, nosaltres, vora mateix d'aquesta pira inextingible, malgrat no siguem sinó brinets d'arran de terra, hem d'abrandar-nos del foc de Déu i cridar a nosaltres el vent del zel que decanti la nostra flama als altres brins perquè del foc de l'amor que Jesús porta, tota la terra, tal com Ell vol, sigui abrandada. En el mes de juny, el de les flames simbòliques i commemoratives, siguin els nostres cors, divinament enamorats, una foguera de flames místiques.

JOAN PUNTÍ I COLLELL, Prev.

A Roma!

Amb misteriosa força la humanitat cristiana es sent empesa cap a Roma. És la voluntat de Déu. Hom diria que tots sentim una melangiosa enyorança de la ciutat eterna, desconeguda per molts, però per tots amada.

A Roma. Aquest és el crit. És la veu de comandament. És la consigna del poble cristià. A Roma.

En aquest any sant de 1925 les Joventuts Catòliques han estat expressament cridades pel Pare dels fidels. Del 10 al 20 de setembre s'aplegaran a Roma estols de totes les races i de totes les llengües per a celebrar el IV Congrés Internacional de les Joventuts Catòliques. Nosaltres no hi podem faltar.

A Roma, joves de Catalunya. A Roma, a venerar les tradicions glorioses de la cristianitat. A Roma, a agafar fortalesa, en les pedres milenàries, en les relíquies venerandes i en la presència del Vicari de Crist damunt la terra, l'alter Christus, el Sant Pare.

A Roma, perquè de Déu ve la crida. A Roma, a pendre una part activa en el Congrés Internacional de les Joventuts Catòliques.

Per a inscripcions, adreçar-se a les oficines que el senyor President del Comitè Català i Delegat General per a Catalunya ha establert al local social d'Acció Popular, Cameros, 3, pral., de 6 a 8 del vespre, on es donaran tota mena d'informacions.

El problema feminista

Les tasques d'exàmens m'han allunyat uns dies de la polèmica que sobre la interessant qüestió de l'encapçalament vinc sostenint amb l'admirada escriptora Maria Bonshoms. Lliure ja de les "pesadilles" que els estudiants passem en aquesta època, em permeto contestar a la rèplica amb què la susdita escriptora honora el meu segon article sobre el repetit problema.

Agraïxo la sinceritat que veu en mi Maria Bonshoms i celebro que es posi en un terreny que fa possible una aproximació més o menys estreta entre criteris que semblaven irreconciliables.

Resseguint, doncs, el contingut de la segona part de "La dona culta", no comento la qüestió relacionada amb els drets polítics de la dona, ja que el predomini del sentimentalisme que veu en ella i els fets pràctics que la seva intervenció ha portat i de què fa esment Maria Bonshoms, són precisament l'expressió més clara que l'acord en aquest punt és complet i absolut.

Diu després que no defensa per a la dona carreres que li són incompatibles, concepte d'una vaguetat que fa impossible el comentari, per bé que doni peu a suposar que fins en aquest punt serà fàcil arribar a una aproximació, si no a un acord.

Després, en atacar els meus raonaments, diu que si tots els joves volguessin cursar una carrera no hi hauria qui fes de carreter, per exemple, i, no obstant, és aquest ofici necessari a la humanitat. D'això en tretu la conseqüència que com que no seran pas totes les dones les que estudiaran, ja n'hi hauran sempre d'humils que s'encarregaran de les feines de la casa. Això sí que al meu entendre és una equivocació lamentable; necessaris són els carreters i a bona fe que no en falten; de metges a cada cantonada en trobem quatre o cinc, d'advocats un 60 per 100 es moren de gana, arquitectes quasi quasi, i així successivament; en canvi, de dones, que poques en són de veres! Doncs és, per tant, el que fa falta; no dones que perdin el temps per assemblar-se als homes ni dones que perdin el matí davant l'espill fent-se el "maquillatge" i la tarda en una sala més o menys aristocràtica, sinó dones veritables. El remei pel mal de la frivolitat de la dona, aquest mal que l'aparta de la llar, li afluixa els afectes vers la família i fa perdre-li la capacitat per un feliç matrimoni; aquest mal de què tantes vegades i tan justament s'ha queixat Maria Bonshoms, el remei a aquest mal és principalment la cultura, però no precisament la cultura de l'home, que llavors fugiríem del foc per caure a les brases, sinó una cultura adequada al seu esperit i a la missió que tingui encomanada.

Positivament no fa cap mal la dona que estudia una carrera (salvant certs casos en l'estudi de facultats que es presten que la dona perdi el pudor) com tampoc en fa cap l'home que treballa de "modisto", per exemple, però negativament priven d'un individu més apte per a altres funcions, quedant així establert un desordre.

No vull dir amb tot això que hagi de posar-se a la porta de la Universitat un cartell que digui "Prohibida l'entrada a les dones", però és un error fo-

mentar una idea que elevada a principi és absurda i dissolvent. Si sense propaganda de cap mena i mantenint tothom punts de vista equilibrats, algunes desitgen cursar estudis superiors adequats a l'home, no quedarà anul·lada la seva llibertat i podrà fer-ho, però serà judicada justament com una dona que no estima en gaire la seva feminitat.

Crec, com Maria Bonshoms, que la fàbrica i el taller també allunyen la dona de la casa, però també queda allunyada d'ella amb els estudis universitaris, amb l'aggravant aquí que la necessitat en què es troben aquells que van a la fàbrica o taller no és, almenys, tan manifesta en les "noies d'Universitat".

Maria Bonshoms em converteix més avall del seu article en defensor de les "niñas bien", idea que ja va apuntar en l'altre article referent a l'assumpte feminista. No hi ha tal cosa; en tots els articles meus he blasmat d'aquesta gent inútil que podent fer una ideal vida de família, fugen de la seva placidesa i van a cercar la felicitat en les follies del "gran mundo". S'ha de fer entendre a certes senyorettes que no han estat posades al món únicament per a divertir-se, que la nostra pàtria necessita i necessitarà tant del patriotisme de les dones com del dels homes, perquè el nostre meravellós progrés industrial i comercial necessita d'homes, però no és menys cert que reserva funcions aptes per a la dona; perquè si certa cultura és necessària a tots els homes, també és veritat que certa cultura és necessària a totes les dones. Però, quina falta ens fa buscar el remei en una cultura que durant els anys d'estudi es presta més al llibertinatge que malauradament presideix la vida de l'home, i en els anys de l'exercici li produeix el mateix allunyament de la llar que si fos un home qualsevol? Per què no buscar un remei que li permeti fer més la vida amb els seus?

M'acusa després d'haver dit que la dona sols ha de tenir la cultura adequada a la missió maternal i que la considero únicament com un ser per a la propagació de l'espècie. No puc ni tan sols rebatre aquestes afirmacions i sols prego a Maria Bonshoms que tingui la paciència de rellegir els meus articles sobre la qüestió de referència, on veurà que assigno *entre moltes altres coses*, a la dona, la funció sublim de suavitzar la vida treballosa de l'home, sigui aquest el seu marit si ha tingut ocasió i ganes de casar-se, siguin els fills si és mare, siguin el pare o germans si és soltera; també podrà observar que no és únicament la cultura necessària per a la missió maternal la que li assigno, o millor, li reconec assignada, sinó tota la cultura no renyida amb la vida que hagi de portar com a tal dona.

Crítica seguidament el camí que dono a la noia que necessiti guanyar-se la vida, perquè diu que una senyoreta que hagi sofert pèrdues no tindrà cor de posar-se darrera d'un taulell. En un cas així, de pèrdues, puc assegurar que tanta vergonya o més que posar-se darrera un taulell faria a una senyoreta posar-se en un despatx a fer de metge, per exemple. La solució en aquells casos són treballs que per encàrrec d'una indústria o taller poden ésser fets a casa amb la menor publicitat possible.

Desitjo que Maria Bonshoms es faci càrrec no solament de la sinceritat que procuro posar en els meus escrits, sinó de la missió sublim i particularíssima que crec que ha de pertocar a la dona en l'ordre immens de la creació. No nego la cultura a

la dona, ataco únicament la pèrdua d'esperits femenins que suposa que la dona estudiï les carreres de metge, advocat, enginyer i arquitecte, en primer terme, i altres carreres i ensenyaments anomenats superiors, en segon terme.

JAUME MARXUACH

Llibres nous

Entorn del Sindicalisme, per R. Rucabado. Editorial Políglota, Barcelona, 1925.

Quan el senyor Rucabado aplegà en un primer volum una sèrie d'articles apareguts en diversos periòdics, la premsa saludà la seva aparició amb joia. Així, *Angoixes Socials* marca en l'any 1923 una fita, i unànimement els sociòlegs catalans reconegueren tota la seva importància.

Ara, el volum *Entorn del Sindicalisme* ve a completar, per dir-ho sense eufemismes, la labor començada, i, recollint la tasca dispersa, ha fet quelcom més el senyor Rucabado que aplegar materials, ha aplegat els que estaven dispersos i els ha bastit en una obra que culmina tot el seny nostre en matèria social.

No dubto que un cor de lloances es prodigarà a l'amic. Un cor de lloances, i també un altre de vituperis. La personalitat del senyor Rucabado està, no gens menys, per damunt de tots, ni li plauen els afalacs ni l'espanten les més agressives actituds. Fa la seva via d'apòstol, serenament, cristianament.

Entorn del Sindicalisme és un cos de doctrina. Un cos de doctrina sòlida i massissa. Doctrina elaborada en l'estudi i reflexió continuada d'una sèrie d'experiències socials, contemplades serenament, sense prejudicis, i ai! mantes vegades, ens consta, amb evident risc professional. Semblantment als eminents fisiòlegs i homes de laboratori que no tenen por de deixar trossos vius dels seus membres en la seva tasca, el senyor Rucabado ha sostingut aquest estudi, veritablement analític, sense defallències ni covardies.

Tots els seus articles, avui capítols de l'obra que bibliografiem, porten en llur estructura una base incommovible, el *seny*, mantes vegades perdut i poques retrobat pels sociòlegs a l'ús.

Es indubtable que el senyor Rucabado ha creat escola. Que ho diguin arreu aquest esplet d'intellectuals que es sumen a la seva obra d'una manera directa o indirecta, lloant-lo o bé atacant-lo. Que ho diguin les moltes controvèrsies i polèmiques sostingudes amb els socialistes catalans, i àdhuc amb homes socials catòlics. Parlin ben alt diversos documents solemniats sortits d'elevades jerarquies i inspirats en les seves enèrgiques campanyes. Que ho reconguin els qui, impotents per a combatre amb ell en el terreny de la dialèctica, busquen per a atacar-lo el camp del subterfugi.

El senyor Rucabado és un home documentat. Cap article d'ell no és fruit d'una improvisació. Els seus

articles, sobris i elegants, són fruits madurs d'una intel·ligència conreada i especialitzada. Per això resulta de la seva lectura un doble profit. Un guany doctrinal i un avenç estètic. Literàriament parlant, l'autor d'*Angoixes Socials* i *Entorn del Sindicalisme* és un excellent prosista català, ben superior, per cert, a molts d'altres que frueixen de gran predicament a hores d'ara. Empra la paraula per a expressar idees; empra idees per a sustentar una doctrina; sustenta una doctrina per a redimir els seus germans d'oprobis.

La nostra terra té molt a agrair al senyor Rucabado, l'home modest a qui enutgen els reclams personals, els elogis i la manca de ponderació. A hores d'ara estic segur que un cenacle d'amics seus commemoraríem l'aparició d'aquest volum amb un acte solemne, que potser més el desplauria que no pas l'afalagaria. Per això proposo jo un homenatge ben senzill. Que els nombrosos amics amb què compta la seva doctrina, sense excepció, adquireixin aquest volum i procurin que s'escampi per totes les contrades de la nostra terra. Cap catòlic català no té el dret de prescindir de la seva lectura. Si més no per avivar l'afició al conreu de les qüestions socials.

FRANCESC MANICH ILLA

La llengua materna

Un text de Cervantes

Un rotatiu madrileny gran amic del Directori, parlant de la puresa de la llengua castellana, recorda i esmenta aquest formós text del Quixot:

"...el grande Homero no escribió en latín porque era griego, ni Virgilio no escribió en griego porque era latino. En resolución todos los poetas antiguos escribieron en la lengua que mamaron en la leche y no fueron a buscar las extranjerías para declarar la alteza de sus conceptos; y siendo esto así, razón sería se extendiese esta costumbre por todas las naciones, y que no se desestimase el poeta alemán porque escribe en la suya."

Quina finalitat té aquest record? preguntarà tal volta algú.

Es que s'han oblidat coses tan elementals i naturals com aquesta?

Potser sí!

Per això ens ha semblat oportuna la cita del diari madrileny i molt del cas el testimoni de Cervantes.

D'ací i d'allà

En una revista estrangera havem vist el retrat d'un turc que té cent cinquanta anys.

Ja veieu si són vividors els turcs!

Amb la tranquil·litat que ara regna aquí també es donaran alguns casos de longevitat. Les idees escurcen la vida. El cas es anar vegetant.

Si a Turquia hi ha homes tranquils, aquí també en tenim.

Tranquils i vividors.

A la plaça de Catalunya ja no hi queda ni un arbre. Tots han estat destralejats.

Fins han estat arrencades aquelles palmeres bordes, que no florien mai, sota les branques de les quals, els diumenges a les tardes, dialogaven els soldats i les minyones bo i menjant cacauets.

Ara construeixen uns jardinetes que són una llaminadura pels ulls. Res d'arbres esponerosos que facin ombra i privin d'admirar les belles perspectives de la plaça. Hi han plantat uns quants apis i unes quantes escaroles que un hom té desigs de fer-hi una berenada.

A la cantonada de la Ronda de Sant Pere hi ha una botiga desllogada, i segons diuen la llogarà una fàbrica de para-sols. Pagant deu cèntims us llogarà un para-sol i podreu travessar la plaça sense témer que els sol us fongui com una candela.

Aquesta ha estat una bella pensada que cal agrair.

Ja que l'Ajuntament ordena que siguin destralejats els arbres, bé hem d'agrar els serveis d'un home benemèrit que té compassió dels ciutadans que es veuen obligats a travessar un desert sense un petit oasi.

Sembla que ja són enllestits els nous uniformes de la guàrdia urbana.

Diuen que els guàrdies faran molta patxoca.

Amb una millora com aquesta, ja està salvat el crèdit de l'Ajuntament. Una corporació que esmerça tants de diners en un canvi d'uniforme que ningú no demanava, o bé té molts diners o bé té regidors artistes que volen lluir les seves habilitats.

Diuen que es nomenarà una comissió per estudiar l'ús que s'ha de fer dels vells uniformes. Calculeu quina rastellera de calces negres i de guerreres vermelles.

Si en comptes d'ésser vermelles fossin verdes l'Ajuntament de seguida trobaria compradors.

Hi ha gent que, com aquells quadrúpedes que tenen les orelles llargues, els agrada molt el verd.

Fa pocs dies que en un Asil situat en una població propera a Madrid, que depèn d'una de tantes corporacions oficials, funcionen unes escoles a les quals assisteixen únicament 16 asilats.

Per a aquests petit nombre d'alumnes hi ha nomenats 7 mestres, o sigui un mestre per a cada dos alumnes.

Es admirable aquest sistema pedagògic, i sobretot econòmic.

Encara com no nomenen 16 professors, o bé 32, perquè es puguin anar rellevant com els guàrdies municipals després de les hores *de servicio*.

"La Gaceta" porta un altra anomalia.

Per als centres oficials hi ha 5.190 porters de diverses categories. Es veu que els porters també ascendeixen de categoria. Els uns deuen vigilar amb un ull i els altres amb dos, i els d'ínfima categoria de reüll, o sigui mirant contra el Govern.

5.190 porters vol dir que hi ha 5.190 portes.

Ja són portes!... Si n'hi ha tantes, calculeu les finestres que hi deuen haver en aquells centres.

I pensar que amb el que costen aquestes portes, es podrien construir moltes cases barates!...

La Companyia de telèfons construirà un edifici grandios al Portal de l'Angel. El que no diu és si millorarà el servei que és molt deficient.

Aneu, per exemple, a comunicar amb Granollers, i quan us concedeixen la comunicació el tren que sortia de Barcelona al mateix moment de demanar-la, ja ha arribat a aquella ciutat.

Diuen que la casa serà gran i que hi hauran molts bancs. Aquesta sí que és una bona millora.

El públic en comptes d'esperar dret, podrà esperar assegut, i això sempre és un consol.

Aquells materialistes que ponderen la capacitat intel·lectual d'un home pel tamany i pes de la seva massa encefàlica, estan tots capficats perquè el cervell d'Anatole France resulta de poc pes.

Altres materialistes més il·lustrats diuen que a falta de pes, al cervell li basten les circumvolucions per a ésser capacitat.

Que no es capfiquin els materialistes pel poc pes del cervell d'aquell escriptor.

Si volguessin pesar el d'ells, no podrien perquè no en tenen.

El que passa

ESPANYA ENDINS

El Govern, amb bon acord, ha començat de modificar el R. D. de 22 d'abril sobre les condicions que han de reunir les persones que fundin o dirigeixin escoles de primera ensenyança. Aquest R. D. fa quasi impossible la vida de les escoles no oficials i obliga a tancar no solament les escoles parroquials sinó les que per a l'educació del poble han fundat benemèrites entitats catòliques, les que sostenen les Ordres religioses, etc.

El govern, en vista de les reclamacions que motivà tan inesperada i gravíssima resolució, acaba de fer, de R. O., dues excepcions que, de moment, salven nombroses escoles. Més val així. Una nota oficial fa constar que la recaptació del Tresor ha augmentat en menys d'un any més de cent milions. Ço que s'acut en llegir aquesta xifra és exclamar: llàstima que tot s'ho engoleixi el Marroc; més ara, segons les darreres declaracions del President del Directori en tornar ara allí, va de veres l'acabament de la guerra. Tants anys ho ha esperat el país endebades, que no li vindrà d'una espera més. Esperem!

L'intel·ligència anglo-franco-hispànica és un fet. S'anirà a Alhucemas i allí on convingui; es tancaran totes les portes del Marroc, i s'obligarà Abd-el-Krim a sortir del cau i a combatre cara a cara. No ens fem il·lusions, però.

El cabdill rifyen és home perillós. La lliçó d'ingratitud i de feresa que acaba de donar als francesos és tan dura com les rebudes per Espanya d'uns anys ençà.

Fa molt de soroll a Madrid la negociació del Concert de l'Estat amb les províncies forals. Per tal motiu s'ha posat de manifest l'acurada administració de les Bascongades i s'ha parlat de com anava posants-se la de Catalunya sota el govern de la Mancomunitat. Exageracions enllà, no hi ha pas dubte que la descentralització administrativa facilita la bona marxa dels afers públics i porta el benestar del poble que la gaudeix. El mateix Govern de l'Estat ho ha confessat mantes vegades i la descentralització administrativa era un tòpic de tots els programes polítics.

Un punt molt delicat hi ha en aquesta laboriosa negociació: el "cupó". Quan correspon pagar a les Bascongades proporcionalment a ço que paga la resta d'Espanya? La falta de dades clares i el natural regateix de les parts negociants enterboleixen i fan difícil l'acord. Una cosa resulta clara i concloent: la recaptació en les Bascongades és més suau, més econòmica, més fecunda que la de l'Estat.

Aquest fet porta per la mà una pregunta lògica: per què no es generalitza el sistema de concerts econòmics de l'Estat amb les regions o províncies que el constitueixen?

Perquè cars i ruïnosa són els tributs fiscals que pesen sobre el poble, però encara són més odioses les formes amb què s'executen. Cal dir lleialment que aquest procedir del fisc és el que més antipaties provoca i és una de les causes del fantasma del reparatisme que tan espaordeix certa gent tarada de miopia constitucional.

ESPANYA ENFORA

El gran debat de la Cambra francesa respecte la guerra del Marroc ha posat de manifest ço que molts no volien creure: França ha sofert i segueix sofrint al Marroc greus contratemps. En aqueixos debats solament han estat lògics els comunistes. Els seus pares putatius — els socialistes — han fet molts equilibris per a quedar bé davant la seva pàtria sense els renunciaments partidistes indispensables per a aconseguir-ho. El resultat de les seves tramoies ha estat el nomenament d'una comissió parlamentària que anirà al Marroc a assabentar-se, és a dir, a desbarbar.

Altrament, l'admirable patriotisme francès ha superat aquesta nova prova, ben dura per cert, a què està subjecte, però demanant per a reeixir-ne l'auxili d'Espanya i d'Anglaterra.

I en reeixirà, no cal dubtar-ne.

De ço que no sortirà bé França és de l'intent de junir el govern anglès a les conveniències nacionals franceses. Tota l'habilitat de la premsa francesa i de les seves Agències internacionals no han estat suficients per amagar els refusos d'Anglaterra i la seva comminació perquè França compleixi els Tractats en ço que es refereixen al país renà ocupat ara indegudament per les tropes franceses. Colònia ha d'ésser evacuada pròximament pels anglesos, i les vores del Rhin lliurades a Alemanya. Ara bé; la nota de l'Entente sobre l'incompliment per part del Reich del Tractat de Versalles en ço que es refereix al desarmament germànic, sembla oposar-se al pensament anglès. La diplomàcia anglesa es complau en semblants paradoxes, però, de tort o de dret, va inexorablement al seu fi; i el fi d'Anglaterra avui dia és eixalar França.

Aquesta nota dels aliats ha estat protestada a Berlín, abans de rebre-la. Oficiosament s'ha dit que ço que es busca amb l'afer del desarmament és passar temps i no complir els pactes indicats, per a quedar-se els francesos possessionats indefinidament de les vores del gran riu germànic, fent-ne frontera definitiva dels dos pobles rivals.

Sembla que Anglaterra ha ensenyat les dents als soviets russos. El passeig d'una poderosa esquadra anglesa per les aigües del Bàltic ha enfutismat el govern de Moscou.

Com el nan del conte, s'ha permès amenaçar Anglaterra, la qual ha contestat expulsant del seu territori tots els súbdits de les Rússies soviètiques.

Aquesta política tan antidemocràtica ha estat imitada pel govern francès, fent poc honor a les seves doctrines, i la van seguint les altres potències d'Europa. Si els soviets insisteixen en llur política invasora, la solidaritat mundial contra la propaganda comunista serà un fet i els comunistes es veuran expulsats de tots els pobles que no hagin perdut la consciència del seu deure i l'instint de conservació.

La crisi constitucional de Bèlgica perdura encara. Vet aquí un fenomen polític ple d'interès i d'ensenyaments. Serà curiós que per sortir del mal pas es conjumini un ministeri catòlic-socialista, que mai no podrà ésser més que un ministeri de negocis essencialment interí i, per tant, naturalment estèril.

Noticiari

ESPANYA

Durant el passat mes d'abril, el Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança, Ortigosa, 2, organisme de préstecs prendaris de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha concedit 695 préstecs (627 en forma corrent i 68 amortitzables), ingressant-se en total 193,913 pessetes, garantides per prendes, joies, valors i objectes diversos, havent-se prorrogat 929 operacions per un capital de 188,483 pessetes.

Per 172 reduccions i 474 cancel·lacions de préstecs, s'han rebut 144,549 pessetes i s'han lliurat a prestataris pobres, 142 peces desmenyades amb fons de caritats rebudes per aquest fi.

Han estat concedides dues Assegurances-Vida combinades amb préstecs nous, i ha obert 13 Cartilles de Rescat, tramitant-se 38 impositcions per la quantitat de 2,340 pessetes.

Des de gener d'enguany el Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança ha rebut de persones caritatives com a donatius i procedents de llegats, 3,985 pessetes que han estat íntegrament destinades a desmenyorament gratuït de peces pignorades de persones necessitades.

—A Osca s'ha establert una Associació de Pares de Família, prèvia una gran Assemblea celebrada al Círcol Catòlic.

—Ha estat un gran èxit l'Assemblea de Joventuts Antonianes que ha tingut lloc a Madrid. Ben a prop de cent entitats, totes floreixents, hi estaven representades. Les sessions han estat nodrides i els temes ben estudiats. Quant a les conclusions, responen a les necessitats dels temps i al sentit pràctic avui dia predominant. El moviment antonià és avui dia força esperançador.

—Un municipi d'Andalusia (el de Baeza, si no anem errats), protegeix els agricultors d'aquesta manera: al temps de la sembra els proporciona llavor i adobs; després de batre fixa, de comú acord amb els productors, el preu del blat, i, per fi, aquest preu fixat, compra la collita de tots i abona a cadascú ço que li correspon. Així allibera els petits cultivadors de mans dels usurers i harmonitza tots els interessos.

—La Junta Directiva de la Cooperativa d'Obrers i Empleats municipals per a la construcció de cases barates ha quedat constituïda en la següent forma: Josep Maria Mallafré i Tort, president; doctor Jaume Aguadé Miró, vice-president primer; Agustí Granada Pich, vice-president segon; Jordi Roman Gurbí, vice-secretari; Agustí Mestres Bonfill, tresorer; Manuel Molina Sans, comptador; i vocals, Lluís Alferez Navas, Vicens Oromí Rabassa, Francesc Frígola Cots i Ramon Queral Barberà.

—A la Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç, Ciutat, 5, primer, i organitzat per la Secció de Cultura de l'esmentada entitat, se celebra durant el mes de juny, un curset d'Història contemporània a càrrec del professor de l'entitat N'Albert Aussignac. La lliçó és pública, cada dimarts, a dos quarts de nou del vespre, dissertant sobre el tema: "Gènesi, desenrotllament i ensenyances de la Revolució francesa".

—L'Institut Nacional de Previsió ha fet pública la següent nota:

El dia 24 es va celebrar a Brusselles una important reunió científica al Comitè Internacional Tècnic del Segur, a la qual assistí el conseller delegat de l'Institut de Previsió.

En l'acte esmentat, tant D. Josep Maluquer com el president de l'esmentat Comitè internacional, dedicaren respectuosos testimonis d'afecte i respecte a Espanya, recordant-se la seva humanitària gestió a la guerra mundial.

A la dita sessió diverses representacions del Comitè internacional elogiaren la perseverança de l'Estat espanyol en el manteniment dels principis de la ciència del segur en la seva política social.

Amb aquesta ocasió dedicaren expressiu homenatge al president de l'Institut Nacional de Previsió, general Marvà.

—A la Comissió d'Assegurances obreres de la Conferència internacional del Treball (Ginebra), el nostre il·lustre amic i col·laborador don Josep Maluquer i Salvador ha donat compte del que ha realitzat Espanya en matèria d'assegurances socials, i ha plantejat, amb aquesta avinentesa, diversos problemes de caràcter general i internacional. A petició dels delegats de diverses nacions s'acordà que es publiqui íntegre l'informe del Conseller Delegat del nostre Institut Nacional de Previsió.

El senyor Maluquer, a més, oferí en nom del Comitè permanent internacional d'Actuaris de Brusselles, la cooperació científica de l'esmentat Comitè i exposà el pla espanyol de cultura popular sobre previsió social, iniciat en el Curs d'Igualada, que es continuarà en el segon Curs, que es donarà a Reus, sobre les inversions financeres i socials i que es completarà amb un tercer Curs a Amèrica, atenint-se a les invitacions del Museu Social Argentí i de la representació de Cuba a la Conferència de Ginebra.

ESTRANGER

La Federació del Nord d'Escòcia que presideix lord Asquith, demana que s'apliqui al seu país l'"Home rule". El país de Gales també el desitja.

—L'"Associació Catòlica per a les relacions internacionals", que fundà el Cardenal primat d'Anglaterra, doctor Burne, organitza un gran Congrés per a la pau a Oxford, que es celebrarà del 9 al 16 d'agost.

—A Ginebra, i en el seu palau electoral, tindrà lloc l'interessantíssim "Primer Congrés general del Nen" a últims d'agost propvenint.

—El govern txecoslovac, per tal de fomentar el cultiu del tabac, ha posat a disposició dels seus cultivadors tres milions de corones-or.

—El govern soviètic de Riga ha suprimit el Contracte de Treball i la jornada de vuit hores.

Penguin-ne nota els nostres endarrerits socialistes, que es pensen que el sovièticisme ha d'arribar a deslliurar-los de treballar i a poder viure amb l'esquena dreta.

—Prop de Perpinyà, un conflicte entre patrons i obrers camperols acabà possessionant-se els obrers de les terres dels amos, i fent-hi trinxeres per a defensar-se contra ells.

Aquesta classe de fets es repeteix massa. A Itàlia els va tallar en sec una reacció tremenda que encara dura. Veurem ço que passarà a França, on les audàcies dels comunistes creixen emparades pels governs d'esquerra.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; empenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Per la moral de Catalunya

Contra el joc i el pacte amb el joc

Recull d'articles de
R. RUCABADO

seguits d'un apèndix amb el Cas de Moral
de Tarragona i altres textos i documents

Preu: 3'50 pessetes

De venda en les principals llibreries
i a l'administració de

CATALUNYA SOCIAL

fol.
304 (05) (46.71) Gr.

Publicacions d'"Acció Popular"

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'"Acció Popular"

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 " enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel
P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'"Acció Popular"

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponal: 8'50

Pagament anticipat

S'admeten anuncis

Acaba de sortir

R. Rucabado

ENTORN DEL SINDICALISME

Segona part
d'Angoixes Socials

Un volum de XXVIII × 264 pàgs.

Preu: 4 ptas.

Pot demanar-se en aquesta Administració
Cameros, 3, pral.

o bé a l'Editorial Políglota, Petritxol, 8

FRANQUEO CONCERTADO